

Izhaja vsak peti teden v Gornji Radgoni, Spod. Griz štev. 7, I. nadstropje. Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka 40 p

GORIŠKA STRAŽA

GLASILO OBMEJNIH SLOVENCEV

Inserati: Ena šeststolpna petstolpna (prostor 3 mm visok in 42 mm širok) 50 p. Pri večkratni objavi primeren popust. Posamezna številka 40 p

14. štev.

Gornja Radgona, dne 7. aprila 1922.

IV. leto.

Dajte nam volitve, dajte nam samoupravo!

Mera je polna in še prav pošteno zvrhana. Naše potrpežljivosti je konec. Dovolj dolgo se je skušalo in igralo z ljudstvom, sedaj pa se več ne sme. Kakor nekdanj v Rimu naši bedni predhodniki, ki so klicali: Panem et circenses, (Dajte nam kruha in iger!) tako kličemo mi danes: Pustite nam naš kruh, naše bogastvo! dovolj je igre z nami, te ogabne, frivolne igre... Dajte nam novih volitev, da obračunamo z grobokopi našega naroda in njegove bodočnosti! Zakaj hočemo samoupravo, avtonomijo? Nekateri (slepici so to!) pravijo, da hočemo mi avtonomijo zgolj raditega, ker sovražimo — Srbe! To je tako obrabljena beseda, tako neumen očitek, da ne more biti bolj neumen in ga niti dotičnik, ki tako neumnost blekne, sam ne verjame! Avtonomija (samouprava) ni zgolj politična zadeva. Za njo se borimo, ker hočemo ustvariti slovenskemu ljudstvu sijajno bodočnost in trajno srečo ter blagostanje. Ni torej naša zahteva kaka strankarsko politična zahteva. Kakšno samoupravo pa pravzaprav hočemo? Politično, kulturno (prosvetno), gospodarsko (ekonomsko) in socialno (družabno). Če nečemo politične samouprave, nočemo nobene druge, ker vsaka druga samouprava brez politične je nemogoča. Pa to še niso vsa mnenja. Nekateri si razlagajo našo avtonomijo zopet drugače. (Vsak po svoje!)

Gibanje za dosego samouprave slovenskega plemena oz. naroda je nastalo iz gole življenske potrebe. Čim kulturnejša je kaka pokrajina, tembolj stremi po višji kulturi, po izpopolnitvi. Avtonomija nam je potrebna, mi jo moramo dobiti! Kako se pojmuje važnost samouprave enega kompaktnega (skupaj živečega) plemena ali naroda nam bodi svetel vzgled goriški deželni zbor. Kakor znano ječi Goriška pod italjanskim jarmom. V zgodovinski seji dne 27. februarja je govoril poslanec dr. Besednjak, kakor posnemamo po bratski „Goriški Straži“ v glavnem sledeče:

Mi ne zahtevamo avtonomije iz ljubezni do avstrijskih zakonov in do političnih tvorb preteklosti. Izjavljam zelo odločno, da avtonomija avstrijskih dežel ne odgovarja našemu političnemu in socialnemu programu. Samouprava, kakor jo mi hočemo, bi morala biti tisto mogočno sredstvo, ki naj razveže vse skrite in speče sile ljudstva in usposobi delovne množice, da postanejo nositeljce vsega gospodarskega in političnega življenja naše dobe. Če se potegujemo za ohranitev deželne avtonomije, kakor je, storimo to zato, ker vidimo v obstoječih avtonomijah izhodišče k pravi in resnični ljudske avtonomiji. Zastavljamo svoje sile za deželno avtonomijo, ker se ne moremo in ne smemo potegovati za reakcionarni centralistični sistem.

Italjanska — in tudi jugoslovanska — ustava se je ustvarila po francoskem vzorcu, to se pravi, po klasičnem zgledu moderne centralistične ustave. Centralistični sistem je plod liberalizma in odgovarja nekdanjim potrebam mladega kapitalizma. Tedaj je država opravljala le maloštevilne posle, skrbela je le za javni red in mir, ter prepuščala vse socialno in gospodarsko življenje države prostemu in svobodnemu razvoju. V tistih časih je bilo možno, je bilo lahko in je bilo koristno, da se je državna uprava vodila iz enega samega središča. Centralizem je bil v družabnih razmerah utemeljen. Toda od konca 18. stoletja do naših dni se je izvršil v upravi vseh držav globok in silen prevrat. Kapitalizem, ki se je poslužil svobode, da izkorišča, tepta in tlači delavce in kmete, se je srečal s proletarskim gibanjem. Socialistične organizacije so klicale in vpile po državnem posredovanju, država je bila prisiljena, da se zanima za nešteto panog družabnega življenja, za katere se prej ni menila. Posli moderne države so narasli do strahovitega obsega. V drž. upravi se je izvršila revolucija. V glavnih mestih so nastale armade uradnikov, ki vodijo iz enega središča vso državo. Danes ne more noben minister in noben parlament več pregledati neskončno zapletenega državnega življenja. Vlada in gospodarstvo države je uradništvo. Birokratizem je postal vsemogočni, oholi voditelj države, ki stoji nad parlamentom in nad ljudstvom. Prebivalstvo uradništvo vzdržuje, a nima najmanjše oblasti do njega. Moderni laži-demokratizem daje ljudstvu le pravico, da odda vsakih pet let na volišču glasovnico, v ostalem je pa izročeno absolutni oblasti centralističnega birokratizma. Oblast birokratizma se bo zlomila s polomom centralističnih ustav. Kdor se hoče boriti proti birokratizmu, se more boriti za ljudsko avtonomijo. Dobra praktična in hitra uprava je v moderni državi brez avtonomije nemogoča. Brez zdrave uprave pa država umira.

Trdno smo prepričani, da bomo v započetem boju zmagali. Kajti ustava ni nič drugega, kakor izraz obstoječih življenskih razmer. Življenje je na naši strani in je naš največji zaveznik. Zagovorniki centralizma branijo umrlo življenje in umrle ljudske potrebe.

To so besede, govornice sicer na naslov italjanske države, a veljajo v polni meri in cellem obsegu tudi naši državi, oziroma krutim vlastodržcem-centralistom. Ljudstvo hoče živeti in napredovati, zato zahteva samoupravo za sebe, za svojo politiko, za svoje gospodarstvo, za svoje prosvetne in družabne institucije (naprave). — Če nam nočete dati samouprave, dajte nam volitve, da izberemo svoje ljudi in da obsodimo vse krivične zavodnike, vse verižnike, ministerske kupčevalce z volovi, diplomatske tihotapce, visokorodne črnorokce in drugo zlahto, ki hoče na račun ljudske potrpežljivosti udobno in krasno živeti! Preveč je korupcije, preveč zla, zato zahteva interes skupnosti, da, interes obstoja države same, da sežemo po najradikalnejših sredstvih ter se očistimo politične golazni, ki razjeda telo naše države!

Na dan z volitvami! Samoupravo nam dajte!

Pomoč umirajočim!

(Poziv slovenski družbi.)

Zgodovinski procesi, ki jih preživlja Rusija, tvorijo za svoje sodobnike tragične in grozne pogoje življenja. Režim, ki je nastal iz izbruha revolucionarnih strasti in nagonov, umira in provzroča velikanska opustošenja na narodnem telesu. Ogromne mase ljudi plačujejo s svojim trpljenjem in s svojimi življenji za komunistični poizkus in Rusija preživlja danes muke in grozote, kakršnih še ne pozna zgodovina. Lakota je zavladala v ogromnih delih ruske ravnine, na milijone ljudi je že poginilo v strašnih mukah in če ne bo kmalu energične pomoči, bo še devet milijonov ljudi obsojenih na smrt. Radi lakote blazne ljudje v trumah, v boju za poslednje koščke hrane ubijajo drug drugega, matere moré svojo deco, da bi ne gledale njihovih muk, in ljudožrstvo, pojav, ki si ga ni mogla predstavljati niti najbolj bolna in pokvarjena fantazija, postaja vsakdanje.

Sovjetsko časopisje, ki nerado pretirava obsežnosti nesreče, pripoveduje o materi, ki je potrpežljivo opazovala poslednje krče umirajočega otroka, da bi po njegovem zadnjem zdihljaju iz njegovega še toplega telesca napravila jed za ostalo deco.

Naj si tisti, ki je sit, predstavlja podrobnosti te slike, naj si predstavlja srce matere, ki čaka na smrt svojega otroka, da bi z njegovim majhnim ubogim telescem podaljšala življenje ostalih otrok, naj si predstavlja, kako so drhtele njene roke, kakšen mrtev obup je pokrival njen obraz, ko je napravljala to strašno „jed“.

Takih je na milijone, deseterico milijonov! S to zavestjo se ne more pomiriti človeška misel. Svoboden kulturni človek ne more pokojno spati, ne more z radostjo gledati na svoje zdrave otroke, se ne more posluževati plagrov življenja, dokler se nekje na svetu dogaja grozota, ki je enaka ruski lakoti.

Naj izkoriščajo državni politiki po svojem zoologičnem nacionalnem principu rusko lakoto kot sredstvo, da bi lahko ceneje kupili možnost eksploatacije Rusije, naj špekulirajo z njo radi zmage pri volitvah v parlamente, toda mi trdno verujemo, da je evropski družbi duh zoologičnega svetovnega nazora tuj. Njenemu živemu srcu, njenemu človeškemu dostojanstvu, njenemu čutu pravne dolžnosti človeka napram človeku, naj velja naš poziv:

Rešite nesrečne ljudi lakočne smrti!

Po proračunih Nansenove organizacije je dovolj 150 dinarjev, da se lahko prehrani z njimi enega človeka tekom meseca dni. Dajte te dinarje in podaljšajte umirajočim življenje!

Inteligenca brez razlike političnega mišljenja ima sedaj lepo priložnost, da se udejstvi na polju plemenite dobrotelosti. Po družtvih, šolah, klubih, pri omizjih in ob raznih prilikah se požene eno samo nedeljo večkrat 150 dinarjev po grlu. Vsa Slovenija (zakaj ne Jugoslavija?) naj bi veselje ene same nedelje posvetilo umirajoči bratski Rusiji!

Mali obmejni promet.

V naslednjem podajamo najvažnejše določbe za mali obmejni promet, kakor je bil v malem obsegu običajen na vseh prometnejših točkah predvojnih mej. V kolikor ima ta nova uvedba, ki pa do časa, ko to pišemo, še ni izvedena — gospodarski in političen pomen ne bomo danes razpravljali, ker so mnenja o tem vprašanju zelo različna. Ljudstvo samo ima deloma korist, deloma škodo. Da pa informiramo zainteresirano javnost o načinu otvoritve naše državne meje, objavljamo naslednje podrobnosti. Določbe so v glavnem sledeče:

a) Obmejni pas in prekoračenje meje.

Kot obmejni pas se v načelu sprejme ozemlje po 10 kilometrov na vsako stran meje.

Prebivalci tega obmejnega pasu potrebujejo v bodoče za prekoračenje meje samo navadno potrdilo istovetnosti (identičnosti.) Potrdilo mora biti opremljeno s fotografijo in vsebovati ime in osebni opis. Izstavi ga politična oblast (ekspozitura ali obmejni policijski komisariat) imejiteljevega bivališča, vidira pa ga politična oblast druge države. Potrdilo in vizum veljata šest mesecev: po preteku se lahko veljavnost podaljša.

Takozvane črne liste, se načeloma odpravijo. Vendar pa imata obe državi pravico, da zabranita gotovim osebam prekoračenje meje. Imena teh oseb naznanijo njihove politične oblasti, po možnosti tudi vzrok, tako da je prevelika samovolja podrejenih organov vendarle omejena.

Nenavadni dogodki (gibanje proti varnosti države, nevarnost kuge ali mobilizacije) dajejo državi pravico, da obmejni promet bodisi omeji bodisi popolnoma ustavi.

V nujnih slučajih (obolenja, smrt bližnjih sorodnikov itd.) zadostuje nam za enkratno prekoračenje meje dovoljenje mejnih organov.

b) Dvojni posestniki. (Dvolastniki.)

Dvojni posestniki so oni, ki imajo svoja posestva to in onkraj meje. Pogodba razločuje dve vrsti dvojnih posestnikov: v ožjem in širjem smislu.

Dvojni posestniki v ožjem smislu so oni, ki imajo posestva neposredno tik državne meje, t. j. katerim je meja presekala njih zemljišča. Ti posestniki uživajo velike olajšave.

Dvojni posestniki v širjem smislu nimajo tako dalekosežnih olajšav kot prvi, vendar pa so oproščeni vsake uvozne in izvozne carine, če spravljajo čez mejo: vpreženo živino za delo ali za na pašo, kmetijsko orodje (tudi vinogradne škropilnice in podobno), vse vrste sredstev za pobijanje poljedelskih škodljivcev (n. pr. žveplo in galico), vendar pa le v količini, ki je potrebna za lastni obrat.

Vsi dvojni posestniki prejmejo poleg potrdila istovetnosti tudi še posebno izkaznico carinske oblasti, s katero se jim potrdi, da so dvojni posestniki in kot taki deležni vseh v pogodbi določenih ugodnosti. To izkaznico izstavi carinska oblast njihovega bivališča, vidira pa carinska oblast sosedne države.

c) Olajšave pri izkaznicah.

Da stranke ne bodo imele sitnosti in težav pri izstavljanju izkaznic in potrdil, mora oskrbeti politična oblast njihovega bivališča uradnim potem vizum dotične oblasti v drugi državi. Na ta način stranke ne bodo izgubljale časa in se navedle pri tujih uradih.

d) Kaj je v malem obmejnem prometu prosto carine?

Vsak prebivalec obmejnega pasu sme nesti prosto čez mejo:

1. Meso in sir do 2 kg teže, kruh, navadno pecivo in moko do 5 kg teže izvzemši v poštnem prometu.
2. Seno, slamo, krmila, steljo in listno steljo.
3. Les za kurjavo in premog.
4. Sveže sadje in zelenjavo, mleko.
5. Kamenje, pesek, apno in prod.
6. Naravna in umetna gnojila, tropine, drože itd.

ministrstva. Oni ki imajo namenitveni list že v svojih rokah morajo se sami pobrigati da dobijo vrnjene vrednostne papirje kavcij. Tudi glede izplačanja obresti vrednostnih papirjev ki so še v Avstriji pod zaporo ne more ta intendantca odnosno naše poslaništvo nič ukreniti.

Dopisi.

Gornja Radgona. Prostovoljno gasilno društvo v Gornji Radgoni izreka tudi tem potom najiskrenejšo zahvalo gospodu Bouvier Clotar ml. kateri je ob priliki prerane smrti svoje soproge društvu izročil na njeno željo 800 kron. Gasilci bodo blagopokojnico gotovo ohranili v najlepšem in hvaležnem spominu.

Gornja Radgona. Gospodarska zadruga v Gornji Radgoni je dala razglasiti v okolišju svojega delokroga, da bo prostovoljno prodajala razne nepotrebne zaboje, mize, stole, les itd. skratka stvari, ki so se tekom leta nabrale in je škoda, da bi ležale po skladiščih. Take prodaje prireja vsak vester trgovec. Našli pa so se ljudje, ki so namenoma izrabili ta razglas ter začeli trositi med ljudstvo, da „zadruga prodaja vse svoje zaloge“, da „je šla v luft“ in slične lumparije, kakoršnih smo vajeni že od nekdanj. Vendar ljudstvo ne verjame več zlobnim raznašalcem takih prozornih govoric, ker se take laži prepogosto ponavljajo. Opozorjamo vsakega poštenega človeka, da nam naznani imenoma tiste zlobneže, ki take laži trosijo namenoma med ljudstvo. Vsi interesenti za omenjeno licitacijo najdejo podrobnosti v inseratnem delu lista!

Apače. (Minister Pucelj na nemškem shodu v Apačah.) Iz Št. Lenarta v Slov. gor., odkoder so odslovili ministra Puclja z mačjo godbo, je prišel Pucelj zelo potr in klavern k nam, kjer ga je pričakovala velika množica kmetov. Pucelj se ni upal nič več govoriti, pač pa je namesto njega nekaj jecljal in klobasaril njegov spremljevalec Dobnik. Nato je v imenu ljudstva govoril celo uro g. dr. Potzinger, ki je z velikim odobravanjem zbrane množice našteval vse grehe samostojne in demokratske vlade in javno izrekel nezaupanje ministru. Ljudstvo je burno pritrdilo govorniku in obsodilo soglasno ministra Puclja in njegovo slabostno stranko. Minister Pucelj in poslanec Dobnik si nista upala niti odgovarjati in sta jo lepo popihala iz zborovalnega prostor. Minister Pucelj, ki se hvali, da je zastopnik slovenskih kmetov, pa je iskal in dobil zavetišča pri — gospodu graščaku. No, lepo reklamo dela g. minister za sebe, svojo stranko, vlado, v kateri sedi in za državo, katero zastopa. Skrajni čas je, da dobimo volitve, pri katerih bomo temeljito obračunali z ljudmi, ki so grobokopi ljudske blaginje.

Sv. Lenart v Slov. Goricah. Kakor ste že gotovo zvedeli ustmeno g. urednik, je slabostni minister g. Pucelj doživel nepričakovano sramoto. Stranka sama je doživela nesmrten poraz. Zborovanje je bilo burno, medklici zelo umestni in ostri. Naši udeleženci so pokazali železno voljo in disciplino. Neki bivši samostojnej je pod utisom poraza sam javno obsodil Slabostno, katere zastopniki so ponovno skušali priti do besede, pa zamanj. Koncem zborovanja se je izrekla poslancem Jugoslov. kluba zaupnica, medtem ko se je g. minister Pucelj od ljudstva iskreno izžvižgan, odstranil. Ko se je slamosojni shod razšel, so pristaši SLS zborovali dalje. Z odobravanjem sprejeta resolucija pove vse: 1. Zborovalci, zbrani na shodu SLS pri Sv. Lenartu slovesno protestiramo proti sedanjemu krivičnemu vladnemu sistemu, ki tira naš narod v gospodarsko pogubo. 2. Izražamo soglasno nezaupnico ministru Puclju in mu odrečemo pravico, imenovati se zastopnika slovenskega kmeta. 3. Zahvaljujemo se Jugoslovanskemu klubu, osobito načelniku dr. Korošču ter narodnim poslancema Roškarju in Žebotu za njih požrtvovalno in neustrašeno delovanje za blagor države ter našega kmetskega in delavskega ljudstva. Izrekamo jim neomajeno zaupanje. 4. Zahtevamo izenačenje vseh davčnih bremen in celih državi po načelu plemenske enakopravnosti in socialne pravičnosti. 5. Zahtevamo revizijo ustave in avtonomijo nerazdeljene Slovenije. 6. Zahtevamo, da sedanja vlada takoj odstopi, ker nima zaslombe ljudstva in da se nemudoma razpišejo volitve v narodno skupščino. Za vse točke resolucije so vsi zbrani, tudi samostojnejši glasovali. Tako je bila ta nedelja usodepolna blamaža sleparske samostojne politike.

Budinci (Prekmurje). Očetomor. V Budincih v Prekmurju se je dogodil na večer praznika sv. Jožefa grozen zločin. Preužitkar Mikloš Makari se je pri večerji sprl s svojim zetom Janošem Verenom in svojo hčerjo Terezijo Verenovo. V prepiru sta hči in zet podrla očeta na tla in ga pretepla do nesvesti. Ko pa so videli, da še ni mrtev, je rekla 16 letna mlajša hči: Obesimo ga! Res so ga zavlekli v klet in ga obesili, da bi na ta način fingirali samomor. Ponoči pa so začeli klicati sosede in so jim pripovedovali o očetovem samomoru. Stvar se je pa oblasti že takoj spočetka zdela sumljiva. Zločinci so svoj čin priznali.

Murska Sobotna. (Radi dvoženstva obsojen.) Anton Frečič, okr. cestar v Mur. Soboti, se je prvič oženil l. 1910. Za časa vojne se je poročil v Rusiji drugič, čeprav je vedel, da mu prva žena še živi. Stvar je prišla na dan, ko je zahteval za drugo ženo draginjsko doklado. Dobil je 2 meseca ječe.

Gospodarstvo

O zadrudni organizaciji. Vsak zaveden obrtnik bi moral spoznati, kolike važnosti za sedanje kritične čase so ravno zadrudne organizacije. Žalibog se naše obrtništvo, zlasti pa ono po deželi, tega tako važnega vprašanja ne zaveda, dasiravno smo mi obrtniki strokovne organizacije jako potrebni. Res je, da imamo po deželi svoje obrtne zadruge, toda vse delovanje teh je postalo nekako mrtvo ter preveč starokopitno. Obrtni položaj sedanjega časa zahteva moderno ustrojene in močne zadrudne organizacije ki bi bile vsaj deloma primerne novodobnim razmeram, v katerih živimo. Ako se stanje malega obrtnika temeljito ne izpremeni in zboljša, je gotovo, da bo v par desetletjih stan malega obrtništva popolnoma propadel, oziroma izginil, ker je pač samoumevno, da mali mojstri ne bodo kos konkurenci od strani veleindustrije, in tedaj bodo leti vsled nemožne eksistence in neznosnih davkov primorani opustiti svojo obrt. Koliko občin in vasi najdemo že sedaj, kjer ni mogoče dobiti rokodelcev niti za najpotrebnejše izdelke in tako so ljudje primorani kupovati tovarniški material, ki je povečini slabe kakovosti in pa tudi jako drag. Koliko strokovno izvežbanih pomočnikov odide s trebuhom za kruhom v tujino, ali pa se oprimejo drugega opravila, oziroma ostanejo pomočniki za celo življenje, ker nimajo na razpolago ogromnih sredstev, ki so dandanes potrebna za ustanovitev samostojne obrti. Kako zamore pri sedanjih strašnih draginjah navaden pomočnik započeti kako samostojno obrt, n. pr. čevljar, ki mora imeti vsaj dva šivalna stroja, katera staneta srednje vrste 20 tisoč kron, kje pa je še potem drugo orodje, ki stane približno istotoliko ali pa še več. Odkod naj vzame tak človek 40 tisoč kron, ki bi zadostovali komaj za najbolj potrebno orodje male čevljarke obrti. Res je, da imamo mnogo denarnih zavodov, ki pa navadno dajejo posojila in kredite le tistemu, ki je že dovolj dobro situiran, nič pa ne dobi oni, ki nima, pa bi resnično potreboval.

Iz te male razprave je vsekakor razvidno, da je nujna potreba po ustanovitvi nekake osrednje obrtne zadruge, s primernim denarnim fondom. Tu naj bi bili včlanjeni vsi obrtniki cele Slovenije. Pri denarnem fondu pa naj bi bili soudeleženi tudi pomočniki, ki bi potem za ustanovitev samostojne obrti dobivali primerna posojila in kredite. K ustanovitvi takega fonda pa naj bi vsekakor pripomogla tudi država, ker je naravno, da bi taka naprava služila splošni koristi in veliko pripomogla k povzdigi našega obrtništva, kakor tudi poedincev, katerim bi bilo na ta način omogočeno povzpeti se do samostojnosti.

Zvišanje poštne pristojbin v tuzemskem paketnem prometu. a) Težna pristojbina: do 5 kg 8 Din, od 5 kg do 10 kg 20 Din, od 10 do 15 kg 30 Din, od 15 kg do 20 kg 40 Din. b) Vrednostna pristojbina: do 100 Din 1 Din, od 100 Din do 500 Din 2 Din, od 500 Din do 1000 Din 5 Din, od 1000 Din do 5000 Din 10 Din in preko 5000 Din za vsake 1000 Din ali del tega zneska po 1 Din. — Za pakete večjega obsega tako zvane ločenke se plača dvojna težna pristojbina. — Dostavna bo znašala 3 (tri) Din, obvestnina pa 30 par. — Kakor iz zgornje notice posnemamo, nam bodo naši državniki zopet zvišali pošne pristojbine, ki bodo hudo zadele konsumenta, zlasti rev-

nejše sloje, zakaj trgovec in prekupec ne plačuje poštne, ampak zvati vse na odjemalce, ki ob neznosni draginji že komaj diha. Kam jadramo?!

Somišljeniki! Zbirajte ob novem četrtletju novih naročnikov

za
Mursko Stražo!
Š I R I T E I R I T E I R I T E
najboljše
in
najcenejše glasilo obmejnih Slovencev.

Država navija cene. Izšel je uradni razglas o zvišanju cen cigaretne papirju in vžigalicam, ki jih prodaja monopolska uprava, o zvišanju monopolske takse na vžigalice, ki jih izdelujejo domače tovarne in o zvišanju monopolske takse na petrolej, ki ga uvažajo v državo zasebniki. Cene tem predmetom so odslej sledeče: I. cigaretne papir. „Joba“ 1:20 Din. ena knjižica, I. vrste 70 listov 0:70 Din. ena knjiž., II. vrste 50 listov 0:45 Din. ena knjiž., II. vrste 70 listov 0:60 Din. ena knjiž., III. vrsta 50 listov 0:35 Din. ena knjiž., III. vrsta 70 listov 0:50 Din. ena knjižica. — II. Žigice. Parafinske škatljice od 100 vžigalic 0:50 Din. škatljica, žveplene škatljice od 120 vžigalic 0:50 Din. škatljica, švedske normalne od 60 vžigalic 0:50 Din. škatljica, švedske male od 50 vžigalic 0:50 Din. škatljica. Monopolna taksa na vžigalice, katere izdelujejo domače tvornice, oziroma na petrolej, ki ga uvažajo, je od sedaj naprej sledeča: na eno škatljico paraf. od 110 do 120 vžigalic 0:35 dinarjev, na eno škatljico paraf. od 100 do 110 vžigalic 0:32 Din., na eno škatljico paraf. od 70 do 80 vžigalic 0:22 Din., na eno škatljico lesenih od 50 do 60 vžigalic 0:20 dinarjev, na eno škatljico žvepljenih od 120 do 130 vžigalic 0:32 Din., na eno škatljico šved. norm. od 60 do 65 vžigalic 0:30 Din., na eno škatljico šved. malih od 50 do 55 vžigalic 0:28 Din. — Monopolska taksa na petrolej, ki ga uvažajo zasebniki, znaša 300 Din. v srebru od vsake 100 kg ali 12 kron od kilograma. — Tako je dala država znamenje za novo draginjo.

Produkcija premoga v Sloveniji. Premogovna produkcija Slovenije znaša 40% celokupne premogovne produkcije Jugoslavije. Leta 1921 je bilo v Sloveniji 22 premogovnikov, od katerih je bilo 10 večjih a 12 manjših bolj lokalnega značaja. Leta 1913 se je produciralo v Sloveniji premoga za 1,587.137 ton, l. 1919 za 1,169.639 ton, l. 1920 za 1,216.376 ton, a leta 1921 za 1,284.018 ton. Povišanje produkcije znaša nasproti predvojni dobi 6%, nasproti leta 1919 9%. — Produkcija posameznih premogovnikov je bila razdeljena sledeče: Trbovlje 529.200 ton (41%), Zagorje 202.543 ton (16.5%), Hrastnik 191.730 ton (15%), Kočevje 71.000 ton (5.5%), Velenje 141.744 ton (11%), Zabukovci 24.135 ton (2%), Št. Janž 66.510 (5%), Mirna 14.428 ton (1.1%), Prevalje 16.557 ton (1.2%), vsi ostali 30.336 ton (2%). — Premogovniki Trbovlje, Zagorje, Hrastnik in Kočevje so last Trboveljske premogokopne družbe in producirajo 5/10 ali 78% vsega premoga na Slovenskem.

Listnica uredništva.

Sv. Jurij ob Ščavnici: „Javno vprašanje“ nisem priobčil, pač pa izročil merodajni lnštanci, ki bo to petrolejsko in tobačno zadevo uredila in dala krivcem primerne lekcije. — **Glasbena Matica Maribor:** Uredništvo mora pri vsej pasivnosti plačevati reklamni davek. Pri založništvih je usus, da onim uredništvom, od katerih žele ocene svojih izdanj pošljejo po eno izdanje kot odškodnino. V ostalem pa je samoobsebi umevno, da je dolžnost vsakega časopisa podpirati stremenje kulturnih društev. — **Sv. Jurij ob Ščavnici:** Uredništvo pričakuje na napade v kmet. listu stvarnega odgovora. Resnica in stvarnost nam bodi nad vse! — **Sv. Benedikt v Slov. goricah:** Priobčujemo skrajšano in prosimo, da se še oglasite v svojem krajevnem glasilu. — **Slov. obrtno društvo Maribor:** Smo radevolje na razpolago, dasi primanjkuje prostora. Pričakujemo pa, da pri svojih članih nasvetujete tudi inseriranje v našem listu. — **Ljutomer:** Rad Vam verjamem, da Vaš dopis po celi vsebini odgovarja resnici, vendar se uredništvo nikakor ne more strinjati z Vašimi nazori. Vi se pritožujete, da delate v trgovini celih 13 ur in da delajo kar 4 trgovine s samimi učenci brez pomočnika itd. itd. — **Jaz Vam pa to-le povem:** V naši, vsega obetajoči Jugoslaviji se je razpasla — in to pri vseh stanovih — neka čisto posebna lenoba. Ljudje bi radi brez dela udobno živeli, ker vidijo, da se to nekaterim posreči. Ne rečem da ni brezvestnih trgovcev; ravnotoliko jih je kot brez-

Hranilnica in Posojilnica v Radincih deluje z uspehom ob meji!

r. zadr. z
neom. z.

vestnih čevljarjev, advokatov in iz drugih stanov. S tem pa ni rečeno, da so vsi. Oni delajo, hočejo delati in to je glavno. Samo delo nas more rešiti iz povojne mizerije. In ookrito rečeno, ko bi imel jaz kaj govoriti, bi — razun v težkih obratih — sploh odpravil laž o 8-urnem delavniku. Pri nas se vse premalo dela. Prepričan sem, da boste sčasoma prišli na to, da sem imel prav. S stanom trgovskega pomočnika je prav tako kot s vsakim drugim stanom sličnega socialnega položaja. Kar se tiče delavnega časa, ga vesten človek ne omejuje z okvirom socialističnih fraz. Izkoriščevalci svojih uslužbencev pa so na celem svetu in jih midva ne bova iztrebila, dragi prijatelj. Morda Vam v Vaši zadevi pomaga Organizacija zasebnih nastavljenecov? Pa zdravi! **G. Radgona:** Smo že dobili od drugod. — **Veržej:** Predolgoveto je poročilo o koncertu. Priobčujemo drugo, bolj stvarno in krajše. Vsem ostalim: Pišite marljivo, vse porabno pride. V poročilih bodi vedno gola, dokazljiva resnica, ker ona je najboljša orožje proti laži in nepoštenosti! — **Gornja Radgona:** Pojasnilo glede stališča trgovcev do obmejnega prometa odklanjamo, ker smo mnenja, da nima nikdo pravice, podajati interesne izjave onih, ki niso bili na omenjenem sestanku navzoči. — **Sv. Lenart v Slov. Goricah in drugi:** O Puceljevi polomiji smo dobili toliko osebnih poročil, da bi ž njimi lahko izdali posebno šaljivo prilogo. Kdor je bil osebno navzoč, naj čita bedarije Kmetijskega lista in demokratskih listov ter primerja z onim, kar je sam videl. Upajmo, da je čas obračuna s takimi ljudskimi prijatelji blizu. Tudi v Ljubljani so min. na r. g. dr. Kukovca njegovi lastni pristaši javno izzvižgali! — Vsem ostalim: Vse porabno pride.

LEPOTA

kože, obraza, vratu, rok, tako kakor tudi lepa rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera pripoznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„Elsa“ liližno mlečno milo najbolje blago, najfinejše „milo lepote“; 4 kosi z zamotom in poštino 120 K.

„Elsa“ obrazna pomada odstrani vsako nečistost kože, solnčne pege, zajedance, nabore, itd., naredi kožo mehko, rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštino 80 K.

„Elsa“ Tanochina pomada za rast las krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost itd. 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštino 80 K. **Prodajalci** ako naročijo najmanj 12 kosov od ednega predmeta dobijo popust v naravi.

RAZNO: Liližno mleko 24 Kr.; Brkomaz 10 Kr.; najfinejši Hega-puder Dr. Klugera v velikih originalnih škatljah 40 Kr.; najfinejši Hega zobni prašek v patent škatljah 40 Kr.; puder za gospe v vrečkah 8 Kr.; zobni prašek v škatljah 12 Kr.; v vrečkah 8 Kr.; Sachet dišava za perilo 12 Kr.; Schampoon za lasi 8 Kr.; rumenilo 12 listkov 48 Kr.; najfinejši parum po 48 in 60 Kr.; Močna voda za lase 80 Kr. Za te razne predmete se zamot in poština posebej računa.

Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica donja, Elsatrg št. 326, Hrvaško.

Proda se

takoj lepo posestvo s gospodarskim poslopjem, obstoječe iz 5 oralov njiv in travnikov ter vseh poljskih orodjih in živino za ceno 450.000 K. Vpraša se pri g. Ignacu Schneider Drobntinci 13.

Klobuke

vsake vrste ima v veliki izbiri vedno ceneje kot drugod na prodaj. **J. Postružnik, klobučar, Sv. Jurij ob Ščavnici.**

Pristopajte k Jugoslovanski Matici!

Proda se polovica dobroohranjenega

mлина ob Muri

tik Veržeja. Tozadevna pojasnila daje Gospodarska zadruga v Križevcih p. Križevci pri Ljutomeru.

Diamalt

Pozor, pekarji „DIAMALT“ tvornice Hauser & Sobotka, Dunaj-Stadlau v predvojni kakovosti se dobi zopet pri glavnem zastopstvu za Jugoslavijo **Edvard Dužanec, Zagreb, Skladišče Strossmayerjeva ul. 10.**

Klobuke

iz dlake, volne, panama, basta in slame v najboljših kakovostih razpošilja na debelo in na drobno po čudovito nizkih cenah veletgovina in razpošiljalna.

R. STERMECKI, CELJE št. 303 Slovenija.

Zahtevajte ilustrovani cenik. Kar ne ugaja se zamenja ali vrne denar.

Vabilo

na

redni občni zbor

Posojilnice v Gornji Radgoni, registrovane zadruga z neomejno zavezo za 30. (trideseto) upravno leto 1921, ki se vrši v četrtek, dne 13. aprila 1922 ob 1/210. uri predpoldne v dvorani Posojilnice.

Dnevni red:

- 1.) Poročilo načelstva.
- 2.) Poročilo nadzorstva.
- 3.) Odobritev računskega zaključka za leto 1921.
- 4.) Razdelitev čistega dobička.
- 5.) Prečitanje revizijskega poročila.
- 6.) Volitev načelnika in enega člana načelstva.
- 7.) Določitev remuneracije članom načelstva in nadzorstva.
- 8.) Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se v smislu pravil (§ 36 zadr. pravil) eno uro pozneje drug občni zbor i. s. na istem mestu in po istem dnevnem redu. Ta občni zbor sklepa veljavno ne glede na število navzočih članov.

Načelstvo.

Prostovoljna licitacija.

Gospodarska zadruga v Gornji Radgoni bo na Velikonočni pondeljek, dne 17. aprila 1922

prodajala na prostovoljni javni dražbi (licitaciji) raznovrstne premičnine kakor razne pisalne in druge mize, stole, pulte, trgovske štelaze in pudelne, velike in male vage, uteže (ali gevihte), vrata, okna, zaboje ali kište, sode od masti, vinske sode raznih velikosti, kište za moko in sol ter mnogo drugega.

Natančen popis in izklicne cene vsega, kar se bo prodajalo, se razvidi iz seznama, nabitega v izlozbi Gospodarske zadruge v Gornji Radgoni.

Začetek licitacije točno ob 8. uri jutraj.

Licitacija se vrši na dvorišču Gospodarske zadruge in sicer ob vsakem vremenu.

Kdor hoče dobro in po ceni kupiti, naj pride na to licitacijo.

Stvari, katere se bodo prodajale, se lahko kadarkoli poprej ogledajo.

Gospodarska zadruga v Gornji Radgoni.

Koranit

asbestni škriklj, za pokrivanje streh najboljšo sredstvo sedanjosti.

Koranit je neomejeno trpežen. Koranit tehta na 1 m² samo 12 kg. Koranit ne odzobe in je nepremočljiv. Koranit se ne lomi in ne trga, je elastičen. Koranit je popolnoma siguran proti ognju. Koranita vihar ne more odtrgati. Koranit-strehe ni treba popravljati. Koranit-streha je najcenejša, zato ker je Koranit-streha najbolj trpežna.

Vsa pojasnila daje in proračune pošlje:

Fran Hočevar,
Žirovnica-Moste, Gorenjsko.
Glavni zastopnik Koranita za Slovenijo.

Tovarna usnja Martinušić in drug Ljutomer

naznanja sl. občinstvu, da odpre z 8. aprilom t. l. svojo

podružnico v Cankovi

v hiši g. Voglera.

Potruditi se hočemo, da bomo imeli v zalogi vedno vse vrste usnja v obče znane dobre kakovosti lastnega izdelka, kakor tudi vse čevljarске potrebščine po najnižjih dnevnih cenah. Prevzemali bodemo vse vrste surovih kož v delo, kakor za podplate, različne zgornje usnje in boks. Kupovali bodemo vse vrste surovih kož po najboljših dnevnih cenah.

Cene zmerne.

Postrežba solidna.

POSOJILNICA V GORNJI RADGONI

r. zadr. z neom. z.

sprejema hranilne vloge ter jih obrestuje po 4%

Obresti pripisuje brez posebnega naročila koncem decembra h kapitalu;

daje posojila na vknjižbo, na poroštvo, menice, tekoče račune, vrednostne papirje, raznovrstne trgovske kredite, akreditive; sprejema od svojih strank kot vloge hranilne knjižice in plačuje za nje terjatve drugih denarnih zavodov; dela prošnje za vknjižbo posojil **brezplačno**; plačuje rentni in invalidni davek sama ter ga ne odteguje vlagateljem; posreduje pri izmenjavi tujih **valut (tujega denarja)**, vnovčuje čeke ter izvršuje vsakovrstna nakazila; daje vsa v denarno stroko spadajoča pojasnila in kreditne informacije brezplačno.

Uradne ure vsak delavnik od 8.—12. ure.

Uradni prostori v lastni hiši, glavna cesta št. 14 ob kolodvoru.

Račun čekovnega urada v Ljubljani, št. 10.593.

Telefon št. 3.